

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామానుజం
అయోధ్యాకాండ
ధర్మపథం

8వ అఖండ పారాయణం

10-03-2024 - ఆదివారము

పారాయణ సర్గలు : 05

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 26,27,28,29,30

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

$36+23+26+24+47 = 156$ శ్లోకాలు

యోగవోనిష్ఠం మరియు ధన్వంతరి మహామర్తత

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

మొత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 181 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

అపూవాస్య
పూర్వాభాద్ర

10-03-2024
ఆదివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, షడ్వింశసర్గతః,త్రింశసర్గాంత శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రిషూయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రిషు ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరిషుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే సప్తవింశస్సర్గః

ఏవముక్తా తు వైదేహీ ప్రియార్హా ప్రియవాదినీ ।
ప్రణయాదేవ సంక్రుద్ధా భర్తారమిదమబ్రవీత్ ॥ 27.1 ॥

కిమిదం భాషసే రామ వాక్యం అఘుతయా ధ్రువమ్ ।
త్వయా యదపహాస్యం మే శ్రుత్వా నరవరాత్మజ ॥ 27.2 ॥

ఆర్యపుత్ర పితా మాతా భ్రాతా పుత్రస్తథా స్నుషా ।
స్వాని పుణ్యాని భుంజానాః స్వం స్వం భాగ్యముపాసతే ॥ 27.3 ॥

భర్తుర్భాగ్యం తు భార్యైకా ప్రాప్నోతి పురుషర్షభ ।
అతశ్చైవాహమాదిష్టా వనే వస్తవ్యమిత్యపి ॥ 27.4 ॥

న పితా నాత్మజో రామ న మాతా న సఖీజనః ।
ఇహ ప్రేత్య చ నారీణాం పతిరేకో గతిస్సదా ॥ 27.5 ॥

యది త్వం ప్రస్థితో దుర్గం వనమద్యైవ రాఘవ ।
అగ్రతస్తే గమిష్యామి మృద్ధున్తి కుశకణ్ణకాన్ ॥ 27.6 ॥

ఈర్ష్యారోషో బహిష్కృత్య భుక్తశేషమివోదకమ్ ।
నయ మాం వీర విప్రబ్ధః పాపం మయి న విద్యతే ॥ 27.7 ॥

ప్రాసాదాగ్రైర్విమానైర్వా వైహాయసగతేన వా ।
సర్వావస్థాగతా భర్తుః పాదచ్ఛాయా విశిష్యతే ॥ 27.8 ॥

అనుశిష్టాఽస్మి మాత్రా చ పిత్రా చ వివిధాశ్రయమ్ ।
నాఽస్మి సమ్రుతి వక్తవ్యా వర్తితవ్యం యథా మయా ॥ 27.9 ॥

అహం దుర్గం గమిష్యామి వనం పురుషవర్జితమ్ ।
నానామృగగణాకీర్ణం శార్దూలవృకసేవితమ్ ॥ 27.10 ॥

సుఖం వనే నివత్స్యామి యథైవ భవనే పితుః ।
అచింతయన్తి త్రీన్ లోకాన్ చింతయన్తి పతివ్రతమ్ ॥ 27.11 ॥

శుశ్రూషమాణా తే నిత్యం నియతా బ్రహ్మచారిణీ ।
సహ రంస్యే త్వయా వీర వనేషు మధుగన్ధిషు ॥ 27.12 ॥

త్వం హి కర్తుం వనే శక్తః రామ సమ్పరిపాలనమ్ ।
అన్యస్యాపి జనస్యేహ కిం పునర్మమ మానద ॥ 27.13 ॥

సహ త్వయా గమిష్యామి వనమద్య న సంశయః ।
నాహం శక్యా మహాభాగ నివర్తయితుముద్యతా ॥ 27.14 ॥

ఫలమూలాశనా నిత్యం భవిష్యామి న సంశయః ।
న తే దుఃఖం కరిష్యామి నివసన్తి సహ త్వయా ॥ 27.15 ॥

ఇచ్ఛామి సరితశ్చైలాన్ పల్వలాని వనాని చ ।
ద్రష్టుం సర్వత్ర నిర్భీతా త్వయా నాథేన ధీమతా ॥ 27.16 ॥

హంసకారణ్ణవాకీర్ణాః పద్మినీస్సాధు పుష్పితాః ।
ఇచ్ఛేయం సుఖినీ ద్రష్టుం త్వయా వీరేణ సంగతా ॥ 27.18 ॥

అభిషేకం కరిష్యామి తాసు నిత్యం యతవ్రతా ।
సహ త్వయా విశాలాక్ష రంస్యే పరమనన్దినీ ॥ 27.18 ॥

ఏవం వర్షసహస్రాణాం శతం వాఽహం త్వయా సహ ।
వ్యతిక్రమం న వేత్స్యామి స్వర్గోఽపి న హి మే మతః ॥ 27.19 ॥

స్వర్గోఽపి చ వినా వాసః భవితా యది రాఘవ ।
త్వయా మమ నరవ్యాఘ్రు నాహం తమపి రోచయే ॥ 27.20 ॥

అహం గమిష్యామి వనం సుదుర్గమం,
మృగాయుతం వానరవారణైర్యుతమ్ ।
వనే నివత్స్యామి యథా పితుర్బహే,
తవైవ పాదాపుపగృహ్యా సంయతా ॥ 27.21 ॥

అనన్యభావామనురక్తచేతసం,
త్వయా వియుక్తాం మరణాయ నిశ్చితామ్ ।
నయస్య మాం సాధు కురుష్వ యాచనామ్,
న తే మయాఽతో గురుతా భవిష్యతి ॥ 27.22 ॥

తథా బ్రువాణామపి ధర్మవత్సలః,
న చ స్మ సీతాం నృవరో నినీషతి ।
ఉవాచ చైనాం బహు సన్నివర్తనే,
వనే నివాసస్య చ దుఃఖితాం ప్రతి ॥ 27.23 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే సప్తవింశస్సర్గః ॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టావింశస్సర్గః

స ఏవం బ్రువతీం సీతాం ధర్మజ్ఞో ధర్మవత్సలః ।
న నేతుం కురుతే బుద్ధిం వనే దుఃఖాని చిన్తయన్ ॥ 28.1 ॥

సాన్వయిత్వా పునస్తాం తు బాష్పదూషితలోచనామ్ ।
నివర్తనార్థే ధర్మాత్మా వాక్యమేతదువాచ హ ॥ 28.2 ॥

సీతే మహాకులీనాఽసి ధర్మే చ నిరతా సదా ।
ఇహోచర స్వధర్మం త్వం మా యథా మనసస్సుఖమ్ ॥ 28.3 ॥

సీతే యథా త్వాం వక్ష్యామి తథా కార్యం త్వయాఽబలే ।
వనే హి బహవో దోషాః వదతస్తాన్నిబోధ మే ॥ 28.4 ॥

సీతే విముచ్యతామేషా వనవాసకృతా మతిః ।
బహుదోషం హి కాన్తారం వనమిత్యభిధీయతే ॥ 28.5 ॥

హితబుద్ధ్యా ఖలు వచః మయైతదభిధీయతే ।
సదా సుఖం న జానామి దుఃఖమేవ సదా వనమ్ ॥ 28.6 ॥

గిరినిర్ఘ్న రసమ్భూతాః గిరికన్దర వాసినామ్ ।
సింహానాం నినదా దుఃఖాః శ్రోతుం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.7 ॥

క్రీడమానాశ్చ విస్రబ్ధాః మత్తాశ్శున్యే మహామృగాః ।
దృష్ట్వా సమభివర్తన్తే సీతే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.8 ॥

సగ్రాహోస్పరితఞ్చైవ పంకవత్యశ్చ దుస్తరాః ।
మత్తైరపి గజైర్నిత్యమ్ అతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.9 ॥

లతాకణ్డకసక్కిర్ణాః కృకవాకూపనాదితాః ।
నిరపాశ్చ సుదుర్గాశ్చ మార్గా దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.10 ॥

సుప్యతే పర్ణశయ్యాసు స్వయం భగ్నాసు భూతలే ।
రాత్రిషు శ్రమఖిన్నేన తస్మాద్దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.11 ॥

అహోరాత్రం చ సంతోషః కర్తవ్యో నియతాత్మనా ।
ఫలైర్ఘ్నావపతితైః సీతే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.12 ॥

ఉపవాసశ్చ కర్తవ్యః యథా ప్రాణేన మైథిలి ।
జటాభారశ్చ కర్తవ్యః వల్కలామ్బురధారిణా ॥ 28.13 ॥

దేవతానాం పితౄణాంచ కర్తవ్యం విధిపూర్వకమ్ ।
ప్రాప్తానామతిథీనాం చ నిత్యశః ప్రతిపూజనమ్ ॥ 28.14 ॥

కార్యస్త్రిరభిషేకశ్చ కాలే కాలే చ నిత్యశః ।
చరతా నియమేనైవ తస్మాద్దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.15 ॥

ఉపహారశ్చ కర్తవ్యః కుసుమైస్స్వయమాహృతైః ।
ఆర్షేణ విధినా వేద్యాం బాలే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.16 ॥

యథాలబ్ధేన సంతోషః కర్తవ్యస్తేన మైథిలి ।
యతాహారైర్వనచర్కైః నిత్యం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.17 ॥

అతీవ వాతాస్త్రిమిరం బుభుక్షా చాత్ర నిత్యశః ।
భయాని చ మహాన్త్యత్ర తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.18 ॥

సరీస్పపాశ్చ బహవః బహురూపాశ్చ భామిని ।
చరన్తి పృథివీం దర్పాత్ తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.19 ॥

నదీ నిలయనాః సర్పాః నదీ కుటిలగామినః ।
తిష్ఠన్త్యావృత్య పన్థానం తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.20 ॥

పతంగా వృశ్చికాః కీటాఃదంశాశ్చ మశకైస్సహ ।
బాధన్తే నిత్యమబలే సర్వం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.21 ॥

ద్రుమాః కణ్ఠకినశ్చైవ కుశకాశాశ్చ భామిని ।
వనే వ్యాకులశాఖాగ్రాః తేన దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.22 ॥

కాయక్లేశాశ్చ బహవః భయాని వివిధాని చ ।
అరణ్యవాసే వసతః దుఃఖమేవ తతో వనమ్ ॥ 28.23 ॥

క్రోధలోభౌ విమోక్తవ్యౌ కర్తవ్యా తపసే మతిః ।
న భేతవ్యం చ భేతవ్యే నిత్యం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.24 ॥

తదలం తే వనం గత్వా క్షమం న హి వనం తవ ।
విమృశన్నిహ పశ్యామి బహుదోషతరం వనమ్ ॥ 28.25 ॥

వనం తు నేతుం న కృతా మతిస్తదా,
బభూవ రామేణ యదా మహాత్మనా ।
న తస్య సీతా వచనం చకార తత్,
తతోఽబ్రవీద్రామమిదం సుదుఃఖితా ॥ 28.26 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టావింశస్సర్గః ॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనత్రింశస్సర్గః

ఏతత్తు వచనం శ్రుత్వా సీతా రామస్య దుఃఖితా ।
ప్రసక్తాశ్రుముఖీ మన్దమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 29.1 ॥

యే త్వయా కీర్తితా దోషాః వనే వస్తవ్యతాం ప్రతి ।
గుణానిత్యేవ తాన్విద్ధి తవ స్నేహపురస్కృతాన్ ॥ 29.2 ॥

మృగాస్పింహా గజాశ్చైవ శార్దూలాశ్చరభాస్తథా ।
పక్షిణస్సమరాశ్చైవ యే చాన్యే వనచారిణః ॥ 29.3 ॥

అదృష్టపూర్వరూపత్వాత్ సర్వే తే తవ రాఘవ ।
రూపం దృష్ట్వాఽపసర్పేయుః భయే సర్వే హి బిభ్యతి ॥ 29.4 ॥

త్వయా చ సహ గన్తవ్యం మయా గురుజనాజ్ఞయా ।
త్వద్వియోగేన మే రామ త్యక్తవ్యమిహ జీవితమ్ ॥ 29.5 ॥

న చ మాం త్వత్సమీపస్థామ్ అపి శక్నోతి రాఘవ ।
సురాణామీశ్వరశ్చక్రః ప్రధర్షయితుమోజసా ॥ 29.6 ॥

పతిహీనా తు యా నారీ న సా శక్యతి జీవితమ్ ।
కామమేవం విధం రామ త్వయా మమ విదర్శితమ్ ॥ 29.7 ॥

అథ చాపి మహాప్రాజ్ఞ బ్రాహ్మణానాం మయా శ్రుతమ్ ।
పురా పితృగృహే సత్యం వస్తవ్యం కిల మే వనే ॥ 29.8 ॥

లక్షణీభ్యో ద్విజాతిభ్యః శృత్వాఽహం వచనం పురా ।
వనవాసకృతోత్సాహో నిత్యమేవ మహాబల ॥ 29.9 ॥

ఆదేశో వనవాసస్య ప్రాప్తవ్యస్స మయా కిల ।
సా త్వయా సహ తత్రాహం యాస్యామి ప్రియ నాన్యథా॥ ॥ 29.10 ॥

కృతాదేశా భవిష్యామి గమిష్యామి సహ త్వయా ।
కాలశ్చాయం సముత్పన్నః సత్యవాగ్భవతు ద్విజః ॥ ॥ 29.11 ॥

వనవాసే హి జానామి దుఃఖాని బహుధా కిల ।
ప్రాప్యన్తే నియతం వీర పురుషైరకృతాత్మభిః॥ ॥ 29.12 ॥

కన్యయా చ పితుర్గ్రేహే వనవాసశ్చ తో మయా ।
భిక్షిణ్యాః సాధువృత్తాయాః మమ మాతురిహోగ్రతః॥ ॥ 29.13 ॥

ప్రసాదితశ్చ వై పూర్వం త్వం మే బహుతిథం ప్రభో ।
గమనం వనవాసస్య కాంక్షితం హి సహ త్వయా॥ ॥ 29.14 ॥

కృతక్షణాఽహం భద్రం తే గమనం ప్రతి రాఘవ ।
వనవాసస్య శూరస్య చర్యా హి మమ రోచతే॥ ॥ 29.15 ॥

శుద్ధాత్మన్ ప్రేమభావాద్ధి భవిష్యామి వికల్మషా ।
భర్తారమనుగచ్ఛన్తి భర్తా హి మమ దైవతమ్ ॥ ॥ 29.16 ॥

ప్రేత్యభావే హి కళ్యాణః సంగమో మే సహ త్వయా ।
శ్రుతిర్హి శ్రూయతే పుణ్యాః బ్రాహ్మణానాం తపస్వినామ్॥ ॥ 29.17 ॥

ఇహలోకే చ పితృభిః యా స్త్రీ యస్య మహామతే ।
అద్భిర్లతా స్వధర్మేణ ప్రేత్యభావేఽపి తస్య సా ॥ ॥ 29.18 ॥

ఏవమస్మాత్ స్వకాం నారీం సువృత్తాం హి పతివ్రతామ్ ।
నాభిరోచయసే నేతుం త్వం మాం కేనేహ హేతునా ॥ ॥ 29.19 ॥

భక్తాం పతివ్రతాం దీనాం మాం సమాం సుఖదుఃఖయోః ।
నేతుమర్హసి కాకుత్స్థ సమానసుఖదుఃఖినీమ్ ॥ 29.20 ॥

యది మాం దుఃఖితామేవం వనం నేతుం న చేచ్ఛసి ।
విషమగ్నిం జలం వాఽహమ్ ఆస్థాస్యే మృత్యుకారణాత్ ॥ 29.21 ॥

ఏవం బహువిధం తం సా యాచతే గమనం ప్రతి ।
నానుమేనే మహాబాహుః తాం నేతుం విజనం వనమ్ ॥ 29.22 ॥

ఏవముక్తా తు సా చింతాం మైథిలీ సముపాగతా ।
స్నాపయన్తివ గాముష్ణైః అశ్రుభిర్నయనచ్యుతైః ॥ 29.23 ॥

చింతయన్తిం తథా తాం తు నివర్తయితుమాత్మవాన్ ।
తామ్రోష్ఠీం స తదా సీతాం కాకుత్స్థో బహ్వాసాన్త్యయత్ ॥ 29.24 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రింశస్సర్గః

సాన్త్యమానా తు రామేణ మైథిలీ జనకాత్మజా ।
వనవాసనిమిత్తాయ భర్తారమిదమబ్రవీత్ ॥ 30.1 ॥

సా తముత్తమసంవిగ్నా సీతా విపులవక్షసమ్ ।
ప్రణయాచ్ఛాభిమానాచ్ఛ పరిచిక్షేప రాఘవమ్ ॥ 30.2 ॥

కిం త్వాఽమన్యత వైదేహాః పితా మే మిథిలాధిపః ।
రామ జామాతరం ప్రాప్య స్త్రియం పురుషవిగ్రహమ్ ॥ 30.3 ॥

అన్యతం బత లోకోఽయమ్ అజ్ఞానాద్యద్ధి వక్ష్యతి ।
తేజో నాస్తి పరం రామే తపతీవ దివాకరే ॥ 30.4 ॥

కిం హి కృత్వా విషణ్ణస్త్వం కుతో వా భయమస్తి తే ।
యత్పరిత్యక్తుకామస్త్వం మామనన్యపరాయణామ్ ॥ 30.5 ॥

ద్యుమత్యేనసుతం వీర సత్యవన్తమనువ్రతామ్ ।
సావిత్రీమివ మాం విద్ధి త్వమాత్మవశవర్తినీమ్ ॥ 30.6 ॥

న త్వహం మనసాఽప్యన్యం ద్రష్టాఽస్మి త్వదృతేఽనఘ ।
త్వయా రాఘవ గచ్ఛేయం యథాఽన్యా కులసాంసినీ ॥ 30.7 ॥

స్వయం తు భార్యాం కౌమారీం చిరమధ్యుషితాం సతీమ్ ।
శైలూష ఇవ మాం రామ! పరేభ్యో దాతుమిచ్ఛసి ॥ 30.8 ॥

యస్య పథ్యం చ రామాత్థ యస్య చార్థేఽవరుద్ధ్యసే ।
త్వం తస్య భవ వశ్యశ్చ విధేయశ్చ సదాఽనఘ ॥ 30.9 ॥

స మామనాదాయ వనం న త్వం ప్రస్థాతుమర్హసి ।
తపో వా యది వాఽరణ్యం స్వర్గో వా మే సహ త్వయా ॥ 30.10 ॥

న చ మే భవితా తత్ర కశ్చిత్ పథి పరిశ్రమః ।
పృష్టతస్తవ గచ్ఛన్త్యా విహారశయనేష్వివ ॥ 30.11 ॥

కుశకాశశరేషీకా యే చ కణ్ఠకినో ద్రుమాః ।
తూలాజినసమస్పర్శా మార్గే మమ సహ త్వయా ॥ 30.12 ॥

మహావాతసముద్ధాతం యన్మామపకరిష్యతి ।
రజో రమణ తన్మన్యే పరార్థ్యమివ చన్దనమ్ ॥ 30.13 ॥

శాద్వలేషు యథా శిశ్యే వనాన్తే వనగోచర ।
కుఠాస్తరణతల్పేషు కిం స్యాత్సుఖతరం తతః ॥ 30.14 ॥

పత్రం మూలం ఫలం యత్త్వమ్ అల్పం వా యది వా బహు ।
దాస్యసి స్వయమాహృత్య తన్మేఽమృతరసోపమమ్ ॥ 30.15 ॥

న మాతుర్న పితుస్తత్ర స్మరిష్యామి న వేశ్మనః ।
ఆర్తవాన్యుపభుంజానా పుష్పాణి చ ఫలాని చ ॥ 30.16 ॥

న చ తత్ర తతః కిం చిత్ ద్రష్టుమర్హసి విప్రియమ్ ।
మత్కృతే న చ తే శోకః న భవిష్యామి దుర్భరా ॥ 30.17 ॥

యస్త్వయా సహ స స్వర్గః నిరయో యస్త్వయా వినా ।
ఇతి జానన్ పరాం ప్రీతిం గచ్ఛ రామ మయా సహ ॥ 30.18 ॥

అథ మామేవమవ్యగ్రాం వనం నైవ నయిష్యతి ।
విషమద్వైవ పాస్యామి మావిశం ద్విషతాం వశమ్ ॥ 30.19 ॥

పశ్చాదపి హి దుఃఖేన మమ నైవాస్తి జీవితమ్ ।
ఉజ్జి తాయాస్త్వయా నాథ తదైవ మరణం వరమ్ ॥ 30.20 ॥

ఇమం హి సహితుం శోకం ముహూర్తమపి నోత్సహే ।
కిం పునర్దశవర్షాణి త్రీణి చైకం చ దుఃఖితా ॥ 30.21 ॥

ఇతి సా శోకసన్తప్తా విలప్య కరుణం బహు ।
చుక్రోశ పతిమాయస్తా భృశమాలిఙ్గ్య సస్వరమ్ ॥ 30.22 ॥

సా విద్ధా బహుభిర్వాక్యైః దిగ్గైరివ గజాఙ్గానా ।
చిరసన్నియతం బాష్పం ముమోచాగ్నిమివారణిః ॥ 30.23 ॥

తస్యాః స్ఫటికసఙ్కాశం వారి సంతాపసమ్భవమ్ ।
నేత్రాభ్యాం పరిసుస్రావ పఙ్కజాభ్యామివోదకమ్ ॥ 30.24 ॥

తచ్చైవామలచంద్రాభం ముఖమాయతలోచనమ్ ।
పర్యశుష్యత బాష్పేణ జలోద్భుతమివామ్బుజమ్ ॥ 30.25 ॥

తాం పరిష్వజ్య బాహుభ్యాం విసంజ్ఞామివ దుఃఖితామ్ ।
ఉవాచ వచనం రామః పరివిశ్వాసయంస్తదా ॥ 30.26 ॥

న దేవి తవ దుఃఖేన స్వర్గమప్యభిరోచయే ।
న హి మేఽస్తి భయం కించిత్ స్వయమ్భారివ సర్వతః ॥ 30.27 ॥

తవ సర్వమభిప్రాయమ్ అవిజ్ఞాయ శుభాననే ।
వాసం న రోచయేఽరణ్యే శక్తిమానపి రక్షణే ॥ 30.28 ॥

యత్స్పృష్టాఽసి మయా సార్థం వనవాసాయ మైథిలి ।
న విహోతుం మయా శక్యా కీర్తిరాత్మవతా యథా ॥ 30.29 ॥

ధర్మస్తు గజనాసోరు సద్భిరాచరితః పురా ।
తం చాహమనువర్తేఽద్య యథా సూర్యం సువర్చలా ॥ 30.30 ॥

న ఖల్వహం న గచ్ఛేయం వనం జనకనన్దిని ।
వచనం తన్నయతి మాం పితుస్సత్యోపబృంహితమ్ ॥ 30.31 ॥

విష ధర్మస్తు సుశ్రోణి పితుర్మాతుశ్చ వశ్యతా ।
అతశ్చ తం వ్యతిక్రమ్య నాహం జీవితముత్సహే ॥ 30.32 ॥

అస్వాధీనం కథం దైవం ప్రకారైరభిరాధ్యతే ।
స్వాధీనం సమతిక్రమ్య మాతరం పితరం గురుమ్ ॥ 30.33 ॥

యత్రయం తత్రయో లోకాః పవిత్రం తత్సమం భువి ।
నాన్యదస్తి శుభాపాక్షే తేనేదమభిరాధ్యతే ॥ 30.34 ॥

న సత్యం దానమానౌ వా న యజ్ఞాశ్చాస్తదక్షిణాః ।
తథా బలకరాస్సీతే యథా సేవా పితుర్హితా ॥ 30.35 ॥

స్వర్గో ధనం వా ధాన్యం వా విద్యాః పుత్రాస్సుఖాని చ ।
గురువృత్త్యనురోధేన న కిశ్చేదపి దుర్లభమ్ ॥ 30.36 ॥

దేవగన్ధర్వగోలోకాన్ బ్రహ్మలోకాన్స్తథా నరాః ।
ప్రాప్నువన్తి మహాత్మానః మాతాపితృపరాయణాః ॥ 30.37 ॥

స మా పితా యథా శాస్తి సత్యధర్మపథే స్థితః ।
తథా వర్తితుమిచ్ఛామి స హి ధర్మస్సనాతనః ॥ 30.38 ॥

మమ సన్నా మతిస్సీతే త్వాం నేతుం దణ్డకావనమ్ ।
వసిష్యామీతి సా త్వాం మామ్ అనుయాతుం సునిశ్చితా ॥ 30.39 ॥

సా హి సృష్టాఽనవద్యాజ్ఞీ వనాయ మదిరేక్షణే ।
అనుగచ్ఛస్వ మాం భీరు సహధర్మచరీ భవ ॥ 30.40 ॥

సర్వథా సదృశం సీతే మమ స్వస్య కులస్య చ ।
వ్యవసాయమతిక్రాంతా కాన్తే త్వమతిశోభనమ్ ॥ 30.41 ॥

ఆరభస్వ శుభశ్రోణి వనవాసక్షమాః క్రియాః ।
నేదానీం త్వదృతే సీతే స్వర్గోఽపి మమ రోచతే ॥ 30.42 ॥

బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ రత్నాని భిక్షుకేభ్యశ్చ భోజనమ్ ।
దేహి చాశంసమానేభ్యః సన్త్యరస్వ చ మా చిరమ్ ॥ 30.43 ॥

భూషణాని మహార్థాణి వరవస్త్రాణి యాని చ ।
రమణీయాశ్చ యే కేచిత్ క్రీడార్థాశ్చాప్యపస్కరాః ॥ 30.44 ॥

శయనీయాని యానాని మమ చాన్యాని యాని చ ।
దేహి స్వభృత్య వర్గస్య బ్రాహ్మణానామనన్తరమ్ ॥ 30.45 ॥

అనుకూలం తు సా భర్తుః జ్ఞాత్వా గమనమాత్మనః ।
క్షిప్రం ప్రముదితా దేవీ దాతుమేవోపచక్రమే ॥ 30.46 ॥

తతః ప్రహృష్టా ప్రతిపూర్ణమానసా, యశశ్వినీ భర్తురవేక్ష్య భాషితమ్ ।
ధనాని రత్నాని చ దాతుమజ్గనా, ప్రచక్రమే ధర్మభృతాం మనస్వినీ ॥ 30.47 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రింశస్సర్గః ॥

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే

ఉత్పత్తివ్రకరణే ఏకోననవ్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయా ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2॥

ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభరవోపమమ్ ॥ 6॥

బ్రహ్మోక్తివాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8॥

శ్రీ హసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వీతి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహాః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ 11॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహవ్రాథనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రి, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుస్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమావ్రాథనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

